

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 25 ust. 7 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. poz. 1572, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 25 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego przeliczeniową liczbę mieszkańców jednostki samorządu terytorialnego ustala się z uwzględnieniem obszarów wydatkowych, w tym obszarów wydatkowych, o których mowa w art. 25 ust. 6 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, i wartości ich wag, determinant wpływających na potrzeby wydatkowe w poszczególnych obszarach wydatkowych oraz wysokości współczynników regresji dla poszczególnych determinant. Parametry te stanowią podstawę ustalenia przeliczeniowej liczby mieszkańców jednostki samorządu terytorialnego, będącej jednym z kluczowych elementów mechanizmu obliczania potrzeb wyrównawczych oraz korekty z tytułu zamożności.

W obowiązującym stanie prawnym wskazane parametry zostały ustanowione wyłącznie na lata 2025 i 2026. W związku z koniecznością ustalenia dochodów jednostek samorządu terytorialnego uwzględnianych przy opracowaniu projektu ustawy budżetowej oraz projektów uchwał budżetowych na rok 2027, niezbędnym jest wydanie rozporządzenia określającego parametry służące ustalaniu przeliczeniowej liczby mieszkańców.

Projekt rozporządzenia uwzględnia obowiązujące wartości wag obszarów wydatkowych oraz obowiązujący katalog determinant wpływających na potrzeby wydatkowe dla poszczególnych kategorii samorządów. Oznacza to utrzymanie dotychczasowych parametrów uwzględnianych w mechanizmie ustalania dochodów jednostek samorządu terytorialnego.

Przyjęcie takiego rozwiązania zapewni ciągłość funkcjonowania mechanizmu ustalania potrzeb wyrównawczych i korekty z tytułu zamożności. Jest to uzasadnione zarówno potrzebą zachowania stabilności systemu finansowania jednostek samorządu terytorialnego jak i względami merytorycznymi. Obowiązujący zestaw determinant potrzeb wydatkowych oraz wynikająca z niego przeliczeniowa liczba mieszkańców charakteryzują się wysokim poziomem korelacji z rzeczywistym poziomem wydatków bieżących netto jednostek samorządu terytorialnego. Obowiązujące parametry w dużym stopniu odzwierciedlają zróżnicowane koszty realizacji zadań publicznych przez poszczególne kategorie jednostek samorządu terytorialnego.

Jednocześnie, w celu dalszego zwiększania precyzji systemu dochodów jednostek samorządu terytorialnego przewiduje się kontynuację prac analitycznych, wspólnie ze stroną samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego nad modyfikacją determinant potrzeb wydatkowych i lepszym uwzględnieniem czynników wpływających na poziom kosztów realizacji zadań publicznych.

Projektowane rozporządzenie będzie miało zastosowanie po raz pierwszy do obliczenia przeliczeniowej liczby mieszkańców na 2027 r. Tym samym projektowane rozporządzenie będzie uwzględniane przy opracowywaniu projektu ustawy budżetowej oraz projektów uchwał budżetowych jednostek samorządu terytorialnego na rok 2027.

Przewiduje się, że projektowane rozporządzenie wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Termin ten umożliwi naliczenie dochodów jednostek samorządu terytorialnego na rok 2027 zgodnie z projektowanymi rozwiązaniami oraz możliwie szybkie przekazanie jednostkom samorządu terytorialnego informacji o wysokości przysługujących im dochodów, co ma istotne znaczenie dla prowadzonych prac nad uchwałami budżetowymi na rok 2027. Projektowane przepisy są stosowane bezpośrednio przez Ministerstwo Finansów, a pośrednio także przez jednostki samorządu terytorialnego. Z uwagi na charakter projektowanych regulacji

oraz potrzebę zapewnienia sprawnego procesu ustalania dochodów jednostek samorządu terytorialnego, proponowany termin wejścia w życie rozporządzenia nie pozostaje w sprzeczności z zasadami demokratycznego państwa prawnego.

Projekt rozporządzenia nie podlega notyfikacji na zasadach przewidzianych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbینگowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2026 r. poz. 936) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2026 r. poz. 404) projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt rozporządzenia został przekazany do zaopiniowania Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Projekt rozporządzenia nie będzie miał wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców, o których mowa w ustawie z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2025 r. poz. 1480, z późn. zm.).

Projektowana regulacja nie wymaga przedłożenia instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.